

2 PETRUS

1:16-21

Het ooggetuigenverslag van Christus' heerlijkheid en de goddelijke oorsprong van het profetische woord.

GELEZEN UIT

Herziene Statenvertaling

BELUISTER OF BEKIJK

versvoorvers.org/2-petrus/1-16-21

BELUISTER OF BEKIJK

Inhoud

1	Petrus' getuigenis over Christus	2 min	4
2	Christus' komst en de verheerlijking	2 min	5
3	Jezus' gezag boven Wet en Profeten	4 min	6
4	Het Koninkrijk zien vóór de dood	2 min	8
5	Christus' komst is niet altijd de wederkomst	2 min	10
6	De komst tijdens de opdracht aan de twaalf	3 min	11
7	Christus komt door de Geest en in oordeel	2 min	13
8	Gods komst in de taal van de profeten	2 min	14
9	De heerlijkheid en de stem op de berg	2 min	16
10	Sterven voor wat je zelf hebt gezien	3 min	17
11	Ooggetuigen en andere religieuze claims	2 min	18
12	De zekerheid van het profetische woord	3 min	19
13	De lamp en de morgenster in het hart	4 min	21
14	Christus' komst als het aanbreken van de dag	4 min	24

15	De gemeente weerspiegelt Christus' licht	3 min	26
16	Het pad van de rechtvaardigen wordt lichter	3 min	28
17	Christus krijgt gestalte in de gemeente	4 min	30
18	Persoonlijke uitleg en kerkelijk gezag	3 min	32
19	Zelf de Bijbel lezen en uitleggen	4 min	34
20	Profetie heeft een goddelijke oorsprong	2 min	35
21	God spreekt door afgezonderde mensen	3 min	37
22	Meegevoerd door de Heilige Geest	3 min	38
23	Gods gesproken en opgeschreven Woord	3 min	40
	Om verder te lezen		41

1

Petrus' getuigenis over Christus

We gaan nu naar 2 Petrus hoofdstuk 1, vers 16. We lezen vers 16 en verder:

Want wij zijn geen kunstig bedachte verzinsels gevolgd, toen wij u de kracht en de komst van onze Heere Jezus Christus bekendmaakten, maar wij zijn ooggetuigen geweest van Zijn majesteit.

2 PETRUS 1:16

Petrus begint dus met te zeggen: „We proberen jullie niet een of ander bedrog op te dringen.”

Hij zegt: „We volgen geen kunstig bedachte verzinsels wanneer we jullie vertellen over de kracht en de komst van onze Heere Jezus Christus.” Dat woord „over” vindt hij interessant. Hier volgt nogmaals de hele passage:

Want wij zijn geen kunstig bedachte verzinsels gevolgd, toen wij u de kracht en de komst van onze Heere Jezus Christus bekendmaakten, maar wij zijn ooggetuigen geweest van Zijn majesteit. Want Hij heeft van God de Vader eer en heerlijkheid ontvangen, toen een stem als deze van de verheven heerlijkheid tot Hem kwam: Dit is Mijn geliefde Zoon, in Wie Ik Mijn welbehagen heb. En deze stem hebben wij gehoord, toen deze vanuit de hemel kwam, terwijl wij met Hem op de heilige berg waren. En wij hebben het profetische woord, dat vast en zeker is, en u doet er goed aan daarop acht te slaan als op een lamp die schijnt in een duistere plaats, totdat de dag aanbreekt en de morgenster opgaat in uw hart. Dit moet u allereerst weten, dat geen enkele profetie van de Schrift een eigenmachtige uitleg toelaat; want de profetie is destijds niet voortgebracht door de wil van een mens, maar heilige mensen van God, door de Heilige Geest gedreven, hebben gesproken.

2 PETRUS 1:16-21

2

Christus' komst en de verheerlijking

Wanneer hij het heeft over de komst van Christus, is dat lastig, want hij heeft het beslist niet over de eerste komst. Het is niet zo dat hij moet bevestigen dat Christus geboren is. Iedereen daar weet dat. Zelfs de heidenen weten dat. Onder geschiedkundigen bestaat er geen twijfel over of Christus gekomen was, en zeker ook niet in die tijd. Wat bedoelt hij dan met de komst? Hij zegt:

We hebben jullie verteld over de komst en de kracht.

Veel mensen denken dat hij verwijst naar de komst van Christus bij de verheerlijking op de berg, omdat hij daar vervolgens over spreekt. Hij spreekt daar in vers 17 over de verheerlijking op de berg:

Hij kreeg eer en glorie van God de Vader toen er vanuit die schitterende glorie een stem tegen Hem zei: Dit is Mijn geliefde Zoon, Ik ben heel blij met Hem.

Dat is de stem die sprak op de berg van de verheerlijking.

In vers 18 maakt hij heel duidelijk dat hij het daarover heeft:

We hebben die stem uit de hemel gehoord toen we met Hem op de heilige berg waren.

Met „wij” bedoelt hij Petrus en twee anderen. Er waren er drie bij toen Jezus op de berg van de verheerlijking was: Petrus en Jakobus en Johannes. De andere negen bleven achter aan de voet van de berg, terwijl de andere drie met Jezus naar boven gingen. Ze brachten de nacht door boven op de berg, waar Mozes en Elia verschenen.

Het is interessant hoe weinig bijzonderheden er worden gegeven. Mozes en Elia worden hier niet genoemd. Sterker nog, zelfs de volledige uitspraak uit de hemel wordt niet weergegeven. De volledige uitspraak was:

Terwijl hij nog sprak, zie, een lichtende wolk overschaduwde hen; en zie, een stem uit de wolk zei: Dit is Mijn geliefde Zoon, in Wie Ik Mijn welbehagen heb; luister naar Hem!

MATTHEÛS 17:5

3

Jezus' gezag boven Wet en Profeten

Het gedeelte „luister naar Hem” wordt hier weggelaten, maar het is een heel belangrijk gedeelte. Petrus en de anderen waren immers gewend naar Mozes en Elia te luisteren, dat wil zeggen, naar de Wet en de Profeten.

Ze waren gewend de Thora te volgen, die door Mozes gegeven was. Soms werd de Thora eenvoudigweg Mozes genoemd: „Het staat geschreven in Mozes”, omdat Mozes de schrijver was. En Elia werd door de Joden beschouwd als de voornaamste van de profeten, de vorst van de profeten. Daarom vertegenwoordigen Mozes en Elia, die met Christus op de berg van de verheerlijking verschijnen, het gezag van de Wet en het gezag van de Profeten.

Dit staat opgetekend in alle drie de synoptische Evangeliën. Maar in Lukas hoofdstuk 9 staat dat zij met Christus spraken over de exodus — zo staat het in het Grieks — de exodus die Christus in Jeruzalem zou volbrengen. Daarmee erkenden zij dus het belang van wat Christus daar kwam doen, en gaven zij duidelijk hun instemming met wat Hij op het punt stond te doen.

Petrus flapte er op de berg uit:

Petrus antwoordde en zei tegen Jezus: Heere, het is goed dat wij hier zijn; laten wij, als U wilt, hier drie tenten maken, voor U een, voor Mozes een, en een voor Elia.

MATTHEÛS 17:4

De Evangelieschrijvers die deze uitspraak van Petrus weergeven, voegen daar hun eigen opmerking aan toe. Ze zeggen:

Hij wist namelijk niet wat hij zei, want zij waren zeer bevreesd.

MARKUS 9:6

Petrus nam vaak het woord voordat hij had nagedacht over wat hij wilde zeggen.

Het is niet helemaal duidelijk waarom die uitspraak verkeerd zou zijn. Waarom niet? Deze mannen gaan hier de nacht doorbrengen. Laten we hier een paar hutten bouwen. Maar de gedachte lijkt te zijn dat Petrus zegt: „Zo, we hebben hier drie zwaargewichten. Laten we een kampbijeenkomst houden. Laten we naar Mozes luisteren. Laten we naar Elia luisteren. Laten we naar Jezus luisteren. We houden gewoon een kampbijeenkomst. We bouwen hier een paar afdakjes, een paar hutten, en dan houden we Mozes en Elia en Jezus gewoon hier.”

Maar toen Petrus dat zei, kwam er een wolk naar beneden en verdwenen Mozes en Elia. Volgens de verslagen bleef alleen Jezus daar over. En toen klonk de stem, die zei:

Dit is Mijn Zoon, Ik ben heel blij met Hem. Luister naar Hem.

En natuurlijk betekent dat, nu Mozes en Elia daar niet meer aanwezig zijn, dat je nu naar Hem moet luisteren. Je staat niet langer onder het gezag van de Wet en de Profeten, zoals in de Joodse godsdienst. Je gaat nu naar Jezus luisteren. Jezus gaat in feite het gezag van het Oude Testament overschaduwen. Dat is wat er volgens mij daar gebeurde. Dat was de boodschap. Petrus spreekt hier alsof hij erbij was. Hij is dus een van die drie, tenminste, tenzij hij zich voor Petrus uitgeeft. Het is duidelijk dat het idee dat hij op de berg was, overeenkomt met zijn bewering dat hij Petrus is die dit schrijft. En hij zegt dat dit de verkondiging was die hij deed over de komst en de kracht van Jezus. Waarom noemt hij dat de komst van Jezus? Ik weet niet zeker of ik daar antwoord op kan geven. Maar in elk van de synoptische Evangelien die de verheerlijking op de berg beschrijven, wordt dit verhaal onmiddellijk voorafgegaan door een voorspelling die Jezus deed.

4

Het Koninkrijk zien vóór de dood

In Mattheüs hoofdstuk 16, vers 27 en 28, zei Jezus:

Want de Zoon des mensen zal komen in de heerlijkheid van Zijn Vader, met Zijn engelen, en dan zal Hij ieder vergelden naar zijn daden. Voorwaar, Ik zeg u: Er zijn sommigen van hen die hier staan, die de dood niet zullen proeven voordat zij de Zoon des mensen hebben zien komen in Zijn Koninkrijk.

MATTHEÛS 16:27-28

En dan staat er:

En na zes dagen nam Jezus Petrus en Jakobus en Johannes, zijn broer, met Zich mee en bracht hen op een hoge berg, alleen hen.

MATTHEÛS 17:1

En dan volgt het verhaal van de verheerlijking op de berg, waarop Petrus in 2 Petrus 1 zinspeelt.

Let erop dat Jezus vlak vóór dit verhaal voorspelt dat de Zoon des mensen zal komen. En Hij zei:

Sommigen van jullie die hier staan, zullen de Zoon des mensen zien komen in Zijn Koninkrijk voordat ze sterven.

Hoewel het in Markus en Lukas iets anders is verwoord, wordt deze voorspelling gedaan en opgetekend onmiddellijk vóór het verhaal van de verheerlijking op de berg. In alle drie deze Evangelien wordt het in de tijd zo met elkaar verbonden alsof het er onmiddellijk op volgt. Toch maken de Evangelien allemaal heel duidelijk dat dit ongeveer zes of zeven dagen later gebeurde. Maar die week wordt zonder commentaar overgeslagen om over de verheerlijking op de berg te vertellen.

Velen vinden dat dit een bewuste literaire manier is om te zeggen dat de verheerlijking op de berg de vervulling van die voorspelling was. Ter ondersteuning daarvan wijst men erop dat Petrus zelf, wanneer hij over de verheerlijking op de berg spreekt, dit de komst en de kracht van onze Heere Jezus Christus noemt. Jezus voorspelde dus dat sommigen de Zoon des mensen zouden zien komen in Zijn Koninkrijk. En dan vindt de verheerlijking op de berg plaats. Wanneer Petrus over de verheerlijking op de berg spreekt, zegt hij:

Want wij zijn geen kunstig bedachte verzinsels gevolgd, toen wij u de kracht en de komst van onze Heere Jezus Christus bekendmaakten, maar wij zijn ooggetuigen geweest van Zijn majesteit.

2 PETRUS 1:16

Hij lijkt inderdaad over de verheerlijking op de berg te spreken als, in zekere zin, een komst van Christus. Maar is dat de vervulling van de voorspelling?

5

Christus' komst is niet altijd de wederkomst

Er zijn veel verschillende manieren waarop de Bijbel de komst van de Heere voorspelt, en die hebben niet allemaal betrekking op hetzelfde. Natuurlijk is de komst van Christus die ons op dit moment allemaal sterk bezighoudt, de komst van Christus aan het einde van de wereld om de doden op te wekken en een nieuwe hemel, een nieuwe aarde en dat alles te brengen. De eschatologische, uiteindelijke komst van Christus is de komst waarop wij ons richten. En heel vaak wanneer we in het Nieuwe Testament verwijzingen naar de komst van Christus lezen, nemen we onmiddellijk aan dat het om die komst gaat en niet om een andere.

Maar uit de voorspelling in Mattheüs 16 blijkt heel duidelijk:

Voorwaar, Ik zeg u: Er zijn sommigen van hen die hier staan, die de dood niet zullen proeven voordat zij de Zoon des mensen hebben zien komen in Zijn Koninkrijk.

MATTHEÛS 16:28

dat dit geen verwijzing naar de wederkomst kan zijn. Want natuurlijk zijn al die mensen dood en heeft de wederkomst nog niet plaatsgevonden. En om die reden wordt vaak geopperd dat Hij Zijn wederkomst niet voorspelt, maar de verheerlijking op de berg. En dat is heel goed mogelijk.

Eén ding dat dit zou illustreren, is het taalgebruik dat we aan het einde van Mattheüs 16 vinden:

de Zoon des mensen Die komt in Zijn Koninkrijk.

MATTHEÛS 16:28

Als dit op de verheerlijking op de berg slaat, moeten we zeggen dat zulke bewoordingen niet altijd op de wederkomst slaan. Het klinkt alsof dat wel zo is. Maar in dit geval is dat duidelijk niet zo. En dat roept vragen op. Hoe zouden we weten op welke plaatsen de komst van de Zoon des mensen wordt genoemd en daarmee de wederkomst wordt bedoeld? En wanneer zou het over iets anders kunnen gaan? Dat is niet de gemakkelijkste vraag om te beantwoorden, maar meestal heeft de context daar veel mee te maken.

Ook spreken natuurlijk veel passages over de komst van Christus over de opstanding van de doden en het opgenomen worden van de heiligen. Dat is beslist nog niet gebeurd. Wanneer je een passage tegenkomt die dat bespreekt, kan het volgens mij beslist over niets anders gaan dan de wederkomst. Maar er zijn andere plaatsen waar gezegd wordt dat Christus komt, die niet over de wederkomst gaan.

6

De komst tijdens de opdracht aan de twaalf

In Mattheüs 10 bijvoorbeeld zendt Jezus de twaalf twee aan twee uit om in bepaalde dorpen het Evangelie te verkondigen. En in vers 23 zegt Hij:

Wanneer ze u in de ene stad vervolgen, vlucht dan naar de andere, want voorwaar, Ik zeg u: U zult uw rondgang door de steden van Israël niet geëindigd hebben, voordat de Zoon des mensen gekomen is.

MATTHEÛS 10:23

Hij heeft het heel duidelijk gemaakt: treuzel hier niet. De tijd is beperkt.

Verspil dus geen tijd in dorpen die niet ontvankelijk zijn. Als ze jullie niet ontvangen, schud dan het stof van je voeten en ga verder. Er zijn genoeg dorpen die jullie moeten bereiken. En de gedachte is dat je enige haast moet maken, in elk geval geen tijd moet verspillen, omdat de tijd om al die dorpen te bereiken beperkt is.

Als Hij het over Zijn wederkomst heeft, zou dat vreemd lijken, want sinds dit werd uitgesproken zijn er tweeduizend jaar verstreken. Dat is toch zeker genoeg tijd om alle dorpen van een klein land als Israël te bereiken. Het Evangelie heeft inmiddels zelfs het grootste deel van de wereld bereikt, om nog maar te zwijgen van de dorpen van Israël. Dus wat bedoelt Hij daarmee?

Het lijkt waarschijnlijk dat Hij, zoals we in Mattheüs 16:28 zagen, kennelijk verwijst naar iets wat dichterbij ligt, historisch gezien minder ver weg. De komst van de Zoon des mensen zou in wezen kunnen betekenen: 'Ik zal jullie op die en die plaats ontmoeten aan het einde van deze korte evangelisatietoetocht, op onze afgesproken ontmoetingsplaats. Jullie zullen Mij daar ontmoeten, en dat zal zo binnenkort zijn dat jullie nog niet alle dorpen van Israël bereikt zullen hebben.' Dat zou Hij kunnen bedoelen. In elk geval zouden we dan nog een geval hebben waarin Hij over de komst van de Zoon des mensen spreekt zonder dat Hij het noodzakelijkerwijs over de wederkomst heeft.

Een opvatting die is aangehangen, is dat de komst van de Zoon des mensen kan verwijzen naar het oordeel over Jeruzalem in het jaar 70 na Christus. Dat zou een einde maken aan de mogelijkheden om nog verder in Israël te evangeliseren. Dat was namelijk de ontknoping van de Joodse Oorlog, waarbij de Joden allemaal uit Israël werden verbannen en over het hele Romeinse Rijk werden verspreid. Als je de dorpen van Israël hoopt te bereiken, kun je dat maar beter vóór die tijd doen. Maar er zijn verschillende opvattingen. Iemand opperde tijdens mijn radio-uitzending dat het misschien verwijst naar de opstanding van Christus, op paaszondag: Jezus Die in Zijn Koninkrijk komt, als het ware, Die met kracht uit het graf komt. Anderen geloven dat het een verwijzing naar Pinksteren is.

7

Christus komt door de Geest en in oordeel

Mijn gedachte is dat je in verschillende contexten verwijzingen naar de komst van Christus zult tegenkomen, die kennelijk verschillende dingen betekenen. In Johannes hoofdstuk 14 belooft Jezus bijvoorbeeld dat Hij de Heilige Geest zal zenden, wat natuurlijk met Pinksteren gebeurde. Hij zei in vers 15:

Als u Mij liefhebt, neem dan Mijn geboden in acht. En Ik zal de Vader bidden, en Hij zal u een andere Trooster geven, opdat Hij bij u blijft tot in eeuwigheid, namelijk de Geest van de waarheid, Die de wereld niet kan ontvangen, want zij ziet Hem niet en kent Hem niet, maar u kent Hem, want Hij blijft bij u en zal in u zijn. Ik zal u niet als wezen achterlaten; Ik kom weer naar u toe.

JOHANNES 14:15-18

‘Ik kom naar jullie toe’ lijkt in deze context te betekenen: ‘Ik zal tot jullie komen in de Persoon van Mijn Geest.’ Er zijn dus verschillende manieren waarop er wordt gezegd dat Jezus komt. In het boek Openbaring spreekt Hij tot de verschillende gemeenten, en tegen verscheidene daarvan zegt Hij iets over Zijn komst tot hen. Bijvoorbeeld in Openbaring hoofdstuk 2, tegen Efeze, in Openbaring 2:5, zegt Hij:

Bedenk dan van welke hoogte u bent gevallen en bekeer u en doe de eerste werken. Maar zo niet, dan kom Ik spoedig bij u en zal uw kandelaar van zijn plaats wegnemen, als u zich niet bekeert.

OPENBARING 2:5

Zijn komst om de kandelaar van de gemeente van Efeze weg te nemen, is niet de wederkomst. Eén reden waarom ik dat weet, is dat de wederkomst nog niet heeft plaatsgevonden, en Efeze is verdwenen. De stad en de gemeente zijn verdwenen. Ze bestaan niet meer. Die kandelaar is weg. Hij is weggenomen. Kennelijk verwees het

naar een gebeurtenis waardoor de gemeente of de stad, of allebei tegelijk, verdween. Misschien de invasie van moslims in dat gebied, Turkije. Ik weet het niet zeker. Maar het punt is dat Jezus soms zei:

Ik kom naar je toe en haal je kandelaar weg.

Er zijn heel veel verschillende manieren waarop er wordt gezegd dat Christus komt.

8

Gods komst in de taal van de profeten

Hetzelfde geldt in het Oude Testament voor God. Jesaja 19:1 is een profetie over de Assyrische invasie van Egypte. Het hele hoofdstuk, Jesaja 19, gaat over de Assyriërs die Egypte binnenvallen. Zoals het in de dichtelijke taal van het openingsvers is verwoord, staat er:

De last over Egypte. Zie, de HEERE rijdt op een snelle wolk en komt in Egypte. De afgoden van Egypte zullen beven voor Zijn aangezicht en het hart van de Egyptenaren zal smelten in hun binnenste.

JESAJA 19:1

God komt naar Egypte. In werkelijkheid zijn het de Assyrische legers die naar Egypte komen. God heeft hen gestuurd. Het is het oordeel van God, en daarom is het God Die komt.

We hebben deze manier van spreken in de Schrift, en we hebben Jezus Die voorspelt:

Want de Zoon des mensen zal komen in de heerlijkheid van Zijn Vader, met Zijn engelen, en dan zal Hij ieder vergelden naar zijn daden. Voorwaar, Ik zeg u: Er zijn sommigen van hen die hier staan, die de dood niet zullen proeven voordat zij de Zoon des mensen hebben zien komen in Zijn Koninkrijk.

MATTHEÛS 16:27-28

Dan is er deze verwijzing naar de verheerlijking op de berg. Dit heeft veel christelijke geleerden, waarschijnlijk de meeste evangelische geleerden, ertoe gebracht te geloven dat Jezus de verheerlijking op de berg voorspelt. Ik denk dat een andere suggestie misschien nog waarschijnlijker is, maar deze heeft wel iets voor zich.

We zien dat Petrus in 2 Petrus hoofdstuk 1 dat woord gebruikt:

Want wij zijn geen kunstig bedachte verzinsels gevolgd, toen wij u de kracht en de komst van onze Heere Jezus Christus bekendmaakten, maar wij zijn ooggetuigen geweest van Zijn majesteit.

2 PETRUS 1:16

Vervolgens spreekt hij over de verheerlijking op de berg, alsof hij daarmee verwijst naar de verheerlijking op de berg als een soort komst van Christus. Het is niet de wederkomst. Er wordt in de Schriften op meer dan één manier over de komst van Christus gesproken. Petrus gebruikt hier het woord 'komst' zonder dat hij het noodzakelijkerwijs over de eschatologische komst heeft.

9

De heerlijkheid en de stem op de berg

Terug naar 2 Petrus 1. Hij vertelt hoe Jezus verheerlijkt werd. Hij ontving van de Vader, in vers 17:

Want Hij heeft van God de Vader eer en heerlijkheid ontvangen, toen een stem als deze van de verheven heerlijkheid tot Hem kwam: Dit is Mijn geliefde Zoon, in Wie Ik Mijn welbehagen heb.

2 PETRUS 1:17

De heerlijkheid hier zal ongetwijfeld een lichtglans zijn, want in de beschrijving van de verheerlijking op de berg vertellen alle Evangelien die daarvan verslag doen ons dat Jezus straalde.

En Zijn kleren werden blinkend, zeer wit, als sneeuw, zo wit als geen wolbewerker op aarde ze kan maken.

MARKUS 9:3

Dus de heerlijkheid wordt hier in elk geval zichtbaar door stralend licht. Maar er is ook de stem die tot Hem kwam vanuit de verheven heerlijkheid. Hij kon God natuurlijk niet zien. Ze zagen God daar niet, maar blijkbaar is er dat stralende licht. En daarvandaan kwam de stem, die zei:

Dit is Mijn geliefde Zoon, in Wie Ik Mijn welbehagen heb.

2 PETRUS 1:17

Diezelfde woorden werden natuurlijk uitgesproken bij de doop van Jezus. Toen Jezus door Johannes de Doper werd gedoopt, zei de stem uit de hemel:

Dit is Mijn geliefde Zoon, Ik ben heel blij met Hem.

Petrus noemt dat niet, omdat de doop blijkbaar niet in dezelfde mate een openbaring was van waar hij het over heeft als de verheerlijking op de berg. Dat wil zeggen, God liet zien dat Jezus Zijn Zoon was. Hij verklaarde dat Hij dat was, maar gaf de discipelen ook iets te zien.

Natuurlijk was er bij de doop ook iets te zien. Daar was de Geest, Die neerdaalde als een duif. En een stem uit de hemel deed dezelfde uitspraak over Jezus als we hier lezen. Maar het is mogelijk dat Petrus daar niet bij was, en hij geeft een ooggetuigenverslag. Dat is het punt dat hij maakt.

„Wij zijn ooggetuigen geweest van Zijn majesteit”, zegt hij aan het einde van vers 16. God mag dan bij de doop van Christus een bovennatuurlijke, zichtbare bevestiging van Hem hebben gegeven, vergezeld van dezelfde soort uitspraak door een stem uit de hemel, maar Petrus vermeldt dat niet omdat hij daar misschien niet bij was. Maar hier, op de berg van de verheerlijking, was hij wel. Hij geeft het ooggetuigenverslag.

10

Sterven voor wat je zelf hebt gezien

Het is heel belangrijk om op te merken dat wat we in de Schrift hebben, in de Evangeliën, een ooggetuigenverslag is. Wanneer ik met atheïsten in debat ben gegaan, op de radio en elders, en heb gezegd: ‘Ik geloof om één reden dat de verslagen in de Evangeliën waar zijn: de schrijvers waren bereid te sterven voor wat ze hadden opgetekend’, zegt de atheïst altijd: ‘Mensen zijn bereid te sterven voor allerlei godsdiensten. Moslimterroristen zijn ook bereid te sterven voor hun godsdienst, voor hun overtuigingen.’

En dan zeg ik: ‘Ik zei niet dat ze voor hun overtuigingen stierven. Ik zei dat ze voor hun getuigenis stierven.’ Mensen kunnen de meest dwaze dingen geloven, of ze daar nu een grond voor hebben of niet. En sommigen zijn gek genoeg om er zomaar voor te sterven. Maar deze mensen stierven niet voor wat ze geloofden. Ze stierven voor wat ze hadden gezien.

Elke moslim die in een straalvliegtuig stapt en een gebouw binnenvliegt, gelooft misschien dat hij naar een bepaald aantal maagden daarboven in de hemel gaat. En hij gelooft sterk genoeg in de islam om ervoor te sterven. Maar hij weet het niet. Hij gaat uitsluitend af op zijn geloof in zijn profeet. Hij heeft niets gezien. Hij kan niet getuigen dat dit waar is alsof hij een getuige in de rechtszaal is. De apostelen die de Evangeliën schreven, waren, zoals Petrus zegt, ooggetuigen.

Je kunt heel goed misleid zijn in wat je gelooft, en zozeer misleid dat je ervoor sterft. Dan bewijst je dood niets over de juistheid van je uitspraak. Je bent oprecht, maar je hebt het mis. Maar als je ergens ooggetuige van bent en je zegt: 'Ik sterf liever dan dat ik dit ontken, want ik heb het gezien en ik weet dat het waar is', dan is dat niet hetzelfde als iemand die bereid is voor zijn geloof te sterven. Dan sterf je voor wat je als waarheid kent en waarvan je, zoals in een rechtszaal, getuigt dat het waar is.

In een rechtszaal worden vaak allerlei soorten bewijs toegelaten, waaronder indirect bewijs enzovoort. Toch is niets zo goed als bewijs van ooggetuigen. Als iemand het heeft gezien en ervan kan getuigen, is dat het sterkste bewijs voor iets. Dat hebben wij: het leven van Jezus en deze bijzondere gebeurtenis in het leven van Jezus, waarbij God Hem verheerlijkte. De bovennatuurlijke heerlijkheid was op Hem te zien en er was de stem uit de hemel. Petrus benadrukt: 'Ik was erbij. Ik heb dat gezien.'

Hij zegt in vers 18:

En we hebben die stem gehoord.

Dus we hebben het niet alleen gezien, we waren ooggetuigen, maar we hebben het ook gehoord.

11

Ooggetuigen en andere religieuze claims

Dus we vertellen niet zomaar een verhaal door. We volgen niet de vernuftig bedachte verzinsels van iemand anders. We hebben dit zelf gezien en we hebben het met onze eigen oren gehoord. We waren erbij.

Dit is een heel krachtig getuigenis, want we hebben geen enkel dergelijk getuigenis over bijvoorbeeld het leven van Mohammed. Hoewel hij wel heeft geleefd, en we er niet aan twijfelen dat hij heeft geleefd, hebben we geen ooggetuigen die bijvoorbeeld hebben gezien dat hij de Koran van de engel Gabriël ontving, zoals hij beweerde. Er was niemand bij om dat te zien.

Joseph Smith kan beweren dat hij de gouden platen van Moroni heeft gekregen. Maar er was niemand bij om dat te zien. Het is waar dat de mormonen hun getuigen hebben die beweren dat ze de gouden platen hebben gezien. Ze hebben Moroni niet gezien. En veel van die getuigen kwamen daar later op terug en zeiden: 'We hebben hem niet echt gezien.' Maar het punt hier is: als iemand niet heeft gezien, kan hij geloven. Maar als je wel hebt gezien, kun je getuigen. En Petrus legt een getuigenis af.

Waarvan kon Boeddha getuigen? Hij raakte verlicht. Er ging een lichtje aan in zijn hoofd, en hij kreeg die ideeën. Prachtige, geweldige ideeën. Maar hoe zou iemand kunnen getuigen of ze waar zijn of niet? Veel mensen hebben ideeën. Hoe zou je het kunnen weten? Maar het christendom is gebaseerd op het ooggetuigenverslag van het leven van Christus, van de verheerlijking van Christus. En Petrus benadrukt dat dát is wat hij doorgeeft. Niet iets wat hij van iemand anders heeft gehoord, of een of andere fabel die de wereld in is geholpen en die hij alleen maar doorvertelt.

12

De zekerheid van het profetische woord

Nu vers 19:

En wij hebben het profetische woord, dat vast en zeker is, en u doet er goed aan daarop acht te slaan als op een lamp die schijnt in een duistere plaats, totdat de dag aanbreekt en de morgenster opgaat in uw hart.

2 PETRUS 1:19

Over de formulering van deze eerste regel bestaat verschil van mening:

„Wij hebben het profetische woord, dat nog zekerder is geworden.”

Moderne vertalingen geven het weer zoals de New King James, die ik zojuist heb voorgelezen:

De spreker leest de New King James en bespreekt het verschil tussen ‘the prophetic word made more sure’ (het profetische woord dat nog zekerder is geworden) en ‘the more sure word of prophecy’ (het nog zekerder profetische woord). De HSV formuleert hier ‘het profetische woord, dat vast en zeker is’ en maakt deze vergelijking niet expliciet.

Daardoor weten we nog zekerder dat de profetische boodschap klopt.

Het is alsof hij zegt: we hadden het profetische woord al, en we waren er daarvoor al behoorlijk zeker van. Maar nu we Christus verheerlijkt hebben gezien, is het profetische woord over Hem veel zekerder geworden. Het bevestigt het voor ons.

De King James geeft deze eerste regel eigenlijk anders weer, op een manier die volkomen gerechtvaardigd is. Het is een andere mogelijke vertaling. In de King James staat:

We hebben de nog betrouwbaardere profetische boodschap.

Zekerder dan wat? Zekerder dan het ooggetuigenverslag dat hij zojuist heeft gegeven.

Afhankelijk van wat Petrus hiermee bedoelde, zou het op beide manieren vertaald kunnen worden:

Daardoor weten we nog zekerder dat de profetische boodschap klopt.

Of:

We hebben de nog betrouwbaardere profetische boodschap.

Daar zit een iets andere nuance in. Als hij het zegt zoals het in de New King James staat — „Wij hebben het profetische woord, dat nog zekerder is geworden” — dan zegt hij eenvoudigweg dat het Woord van God zeker was, maar dat het nog zekerder is doordat

we het voor onze ogen werkelijkheid hebben zien worden. De profetieën vertelden ons over Christus, over de heerlijkheid die zou komen. Maar wij hebben het gezien. Daardoor zijn we nog zekerder van de profetie dan we daarvoor waren.

Maar zoals het in de King James staat:

We hebben de nog betrouwbaardere profetische boodschap.

Betekent het dat het woord van de profetie zekerder is dan het ooggetuigenverslag dat ik jullie zojuist heb gegeven. We hebben het ooggetuigenverslag, en bovendien, nog zekerder dan dat, hebben we het woord van de profetie. Het is alsof hij zegt dat Gods Woord nog betrouwbaarder is dan wat wij met onze eigen ogen beweren te zien. Gods profetie is nog zekerder dan datgene waarvan wij met onze eigen ogen kunnen getuigen. Daarmee zou hij een heel groot vertrouwen in de oudtestamentische Schriften uitspreken.

Petrus gaat in de verzen 20 en 21 verder vertellen waarom hij zo'n groot vertrouwen in de oudtestamentische Schriften heeft. Maar het is niet helemaal bekend op welke manier Petrus het bedoelt, omdat de woorden op beide manieren opgevat kunnen worden. Eén ding zegt hij in elk geval: we hebben niet alleen het getuigenis van de ooggetuigen, maar we hebben ook het getuigenis van de Schriften, de oudtestamentische profetieën.

13

De lamp en de morgenster in het hart

Hij zegt over de profetieën in vers 19:

Daar kun je maar beter op letten, als op een licht dat op een donkere plek schijnt.

Het Woord van God is als een licht. Dat zei David. Hij zei:

Uw woord is een lamp voor mijn voet en een licht op mijn pad.

PSALMEN 119:105

David zei:

Het opengaan van Uw woorden geeft licht, het schenkt eenvoudigen inzicht.

PSALMEN 119:130

Daar bestaat geen twijfel over. Gods Woord is een licht op een donkere plaats.

Maar let erop dat hij dit zegt. Je moet acht slaan op het woord van de profetie als op een licht op een donkere plaats, totdat blijkbaar een ander licht dat overstraalt:

En wij hebben het profetische woord, dat vast en zeker is, en u doet er goed aan daarop acht te slaan als op een lamp die schijnt in een duistere plaats, totdat de dag aanbreekt en de morgenster opgaat in uw hart.

2 PETRUS 1:19

Dat is een heel, heel vreemde regel:

„Totdat de dag aanbreekt en de dagster — of de morgenster — opgaat in jullie hart.”

In het boek Openbaring wordt Jezus de Morgenster genoemd. Natuurlijk is Hij in ons hart. Maar zeggen dat de Morgenster in ons hart zal opgaan — kijk eens naar Openbaring 22:16. Jezus zei:

Ik, Jezus, heb Mijn engel gezonden om bij u in de gemeenten van deze dingen te getuigen. Ik ben de Wortel en het Nageslacht van David, de blinkende Morgenster.

OPENBARING 22:16

Morgenster, dagster — de King James zegt ‘day star’. Dit is de ster van de morgen.

De dagster, of de morgenster, is een term die in de oudheid werd gebruikt voor de planeet Venus, omdat je Venus soms rond het aanbreken van de dag aan de horizon kunt zien schijnen. Die weerkaatst het licht van de zon op zo'n manier dat je hem vaak

kunt zien. Van hieruit lijkt het een ster, maar het is eigenlijk Venus. Die schijnt bij het aanbreken van de dag laag bij de oostelijke horizon. De mensen in de oudheid noemden dat de morgenster. Het was niet hetzelfde als de zon, maar hij vergezelde de zon. Hij ontving zijn licht van de zon door het zonlicht te weerkaatsen.

Jezus wordt in Openbaring de Morgenster genoemd, maar hier zegt Petrus dat de Morgenster in ons hart zal opgaan. Het is lastig, omdat er nergens anders in de Schrift vergelijkbare bewoordingen staan waaruit we kunnen afleiden wat hij hiermee bedoelt. Er is iets waar we naar uitzien: het opgaan van de dagster, het aanbreken van de dag. Je zou denken dat dit de wederkomst van Christus is, en ik ben er vrij zeker van dat het waarschijnlijk verband houdt met de wederkomst van Christus. Maar hij zegt niet alleen: totdat Christus komt. Hij zegt:

totdat de morgenster opkomt in je hart.

Er vindt iets binnen in je plaats dat nog moet gebeuren. Het aanbreken van de dag moet binnen in je plaatsvinden.

Er is één manier om de ongemakkelijke formulering te vermijden, al geven geleerden daar niet noodzakelijk de voorkeur aan. Het is alleen een voorstel dat sommigen doen omdat ze de formulering hier vreemd vinden. Zij zouden een punt zetten na:

totdat de morgenster opkomt.

Dan maken ze van de woorden ‘in jullie harten’ een inleiding op het volgende vers:

„... totdat de dag aanbreekt en de morgenster opgaat. In jullie harten moeten jullie allereerst dit weten ...”

Dit geeft de alternatieve zinsindeling weer die de spreker bespreekt: ‘In your hearts knowing this first’. Het is geen HSV-citaat en ook geen keuze van de spreker voor deze lezing.

Ze nemen dus de woorden ‘in jullie harten’ en zetten die aan het begin van de volgende zin, in plaats van aan het einde van de zin, waar ze in onze Bijbels staan.

14

Christus' komst als het aanbreken van de dag

Toch blijft er die verwijzing naar iets wat het opgaan van de morgenster en het aanbreken van de dag wordt genoemd. De Bijbel spreekt op verschillende plaatsen over de eerste komst van Christus en Zijn wederkomst. Over beide wordt gesproken alsof ze het aanbreken van de dag zijn. In Jesaja hoofdstuk 60 wordt bijvoorbeeld het beeld van de dageraad gebruikt in verband met de komst van Christus. Sommigen zeggen dat het Zijn eerste komst is; anderen zeggen dat het Zijn wederkomst is. Ik denk dat voor beide iets te zeggen valt. Maar het interessante eraan staat in Jesaja 60, vers 1:

Sta op, word verlicht, want uw licht komt en de heerlijkheid van de HEERE gaat over u op.

JESAJA 60:1

Dit is dus als een zonsopgang. Het is alsof de heerlijkheid van de Heere opgaat en het licht op je zal vallen. Hij zal over je opgaan en de heidenen zullen je licht zien. Dat de heerlijkheid van de Heere over je opgaat, maakt jou dus tot licht. Je weerkaatst dat licht, en de heidenen zullen naar je licht komen en koningen naar de glans van je opgang. Wie gaat er op? Gods volk. Ook dit is iets heel vreemds.

Persoonlijk denk ik dat Jesaja hoofdstuk 60 waarschijnlijk over de eerste komst van Christus spreekt. Maar het wordt heel vaak opgevat als een beschrijving van de wederkomst van Christus. Ik weet niet honderd procent zeker welke van de twee het is. Maar het is beslist een komst van Christus die hier wordt voorzegd.

In Lukas hoofdstuk 1 profeteerde Zacharias, de vader van Johannes de Doper, toen Johannes geboren werd. Dit staat midden in een zin. Hij spreekt dit profetische woord over de geboorte van Johannes de Doper en de betekenis daarvan. In Lukas 1:78 zegt Zacharias:

door de innige gevoelens van barmhartigheid van onze God,
waarmee de Opgang uit de hoogte naar ons omgezien heeft,

LUKAS 1:78

Dat betekent 'dageraad'.

Licht geven aan hen die in duisternis zitten, dat is wat Jezus deed. Het is een toespeling op Jesaja 9, waar staat:

Het volk dat in duisternis wandelt, zal een groot licht zien. Zij die
wonen in het land van de schaduw van de dood, over hen zal een
licht schijnen.

JESAJA 9:1

Dat vers, Jesaja 9:1, wordt ook in Mattheüs aangehaald met betrekking tot Christus' bediening in Galilea. Er staat werkelijk dat het vervuld werd. Dit licht dat in de duisternis schijnt, het licht dat over een duister land opgaat, wordt dus in elk geval in Mattheüs toegepast op de eerste komst van Christus en Zijn bediening in Galilea.

Zodat je weet over welke passage ik het heb: het is Mattheüs hoofdstuk 4. In vers 13 van Mattheüs 4 staat:

Hij verliet Nazareth en ging wonen in Kapernaüm, dat aan de zee
lag, in het gebied van Zebulon en Naftali,

MATTHEÛS 4:13

Dit is natuurlijk waar Hij met Zijn bediening begon.

opdat vervuld zou worden wat door de profeet Jesaja gesproken werd toen hij zei:

MATTHEÛS 4:14

Dit kwam uit Jesaja 9:

Land Zebulon en land Naftali, gebied aan de weg naar de zee en over de Jordaan, Galilea van de volken, het volk dat in duisternis zat, heeft een groot licht gezien; en voor hen die zaten in het land en de schaduw van de dood, is een licht opgegaan.

MATTHEÛS 4:15-16

Van Jezus' prediking in Galilea wordt gezegd dat die het aanbreken van een licht is. De vader van Johannes de Doper zei:

door de innige gevoelens van barmhartigheid van onze God, waarmee de Opgang uit de hoogte naar ons omgezien heeft,

LUKAS 1:78

De komst van Christus is het opgaan van de zon.

15

De gemeente weerspiegelt Christus' licht

Jezus zei werkelijk — we zullen niet al deze passages opzoeken, maar je herkent ze misschien:

Zolang Ik in de wereld ben, ben Ik het Licht der wereld.

JOHANNES 9:5

Maar Hij zei ook tegen Zijn discipelen in Mattheüs 5:

U bent het licht van de wereld. Een stad die boven op een berg ligt, kan niet verborgен zijn.

MATTHEÛS 5:14

Bijbelleraren hebben vaak de vergelijking gemaakt, volgens mij waarschijnlijk terecht, dat je Christus en de gemeente uitgebeeld kunt zien in de zon en de maan en de verhouding tussen die twee. Wanneer de zon zichtbaar aan de hemel staat, is het dag. Wanneer de zon aan het einde van de dag ondergaat, is het nacht en kan de wereld de zon niet meer zien. Maar de maan is er wel.

Omdat de maan niet op de aarde is, maar boven in de hemelse gewesten met Christus, als het ware, met de zon, ziet zij de zon nog steeds wanneer de wereld die niet ziet. En zij weerkaatst het licht van de zon naar de wereld. Zo is er 's nachts licht voor de wereld, dat de maan geeft. Het is niet haar eigen licht. Het is eenvoudig een weerkaatsing van het licht van de zon naar de wereld.

Maar natuurlijk wordt de nacht gevolgd door een nieuwe dageraad, een nieuwe dag waarop de zon weer verschijnt. Christus zei:

Zolang Ik in de wereld ben, ben Ik het licht van de wereld.

Toen Hij hier was, was het dag. Toen Hij geboren werd, was dat een zonsopgang, een aanbreken van de dag. Dat was het aanbreken van een dag.

Land Zebulon en land Naftali, gebied aan de weg naar de zee en over de Jordaan, Galilea van de volken, het volk dat in duisternis zat, heeft een groot licht gezien; en voor hen die zaten in het land en de schaduw van de dood, is een licht opgegaan.

MATTHEÛS 4:15-16

zei Jesaja. Maar toen ging Hij weg, en wij zien Hem niet meer. De wereld ziet Hem tenminste niet meer. Maar wij zitten met Christus in de hemelse gewesten. De schrijver van Hebreeën zegt:

We zien Jezus.

En doordat wij Jezus zien, kunnen wij Hem naar de wereld toe weerspiegelen. Wij hebben zelf geen licht in ons, maar wij weerspiegelen het licht van Christus naar de wereld gedurende deze tijd waarin Hij niet zichtbaar is, waarin Hij uit het zicht is. Dit is de nacht.

Denk eraan, Paulus zei in Romeinen 13:

De nacht is ver gevorderd en de dag is nabijgekomen. Laten wij dus de werken van de duisternis afleggen en de wapens van het licht aandoen.

ROMEINEN 13:12

De dag is wanneer Jezus terugkomt. Jezus was hier. Dat was dag één. Nu is het nacht. Er komt een tweede dag wanneer Jezus terugkomt. Er zal opnieuw een dag aanbreken.

Wat gebeurt er wanneer de dageraad nadert? Als je na een donkere nacht toevallig naar de horizon kijkt, zie je dat de hemel al wat lichter wordt, lang voordat de zon verschijnt, omdat de zon op het punt staat op te komen. Je ziet de zwarte hemel veranderen in een blauwe hemel: donkerblauw, dan van blauw naar lichtblauw. Terwijl je dit bekijkt, wordt de horizon wat oranje en dan zelfs geel. Vrijwel onmiddellijk daarna zie je de zon zelf verschijnen. De horizon wordt geleidelijk lichter, en dan wordt de zon zelf zichtbaar. Zo breekt een dag aan.

16

Het pad van de rechtvaardigen wordt lichter

Kijk eens naar Spreuken hoofdstuk 4 en vers 18. Spreuken 4:18 zegt:

maar het pad van rechtvaardigen is als een schijnend licht, dat gaandeweg helderder gaat schijnen tot het volledig dag is geworden.

SPREUKEN 4:18

Volle dag. In de New American Standard staat het zo:

Het pad van mensen die rechtvaardig leven is als het licht bij zonsopgang, dat steeds helderder wordt totdat het helemaal dag is.

Het is natuurlijk volle dag wanneer de zon werkelijk zichtbaar is. Wat gebeurt er daarvoor? Het licht van de dageraad wordt steeds helderder totdat de zon verschijnt. Wanneer de zon verschijnt, is het volle dag. Maar daarvóór wordt het steeds helderder. Het licht van de dageraad neemt toe. Wat wordt met dat licht van de dageraad vergeleken? Het pad van de rechtvaardigen. Het leven en het pad van de christen.

Denk met dat in gedachten eens aan de woorden van Petrus in 2 Petrus 1 en vers 19, waar hij zegt:

En wij hebben het profetische woord, dat vast en zeker is, en u doet er goed aan daarop acht te slaan als op een lamp die schijnt in een duistere plaats, totdat de dag aanbreekt en de morgenster opgaat in uw hart.

2 PETRUS 1:19

Petrus ziet uit naar het aanbreken van een dag. Wat mij betreft is het de wederkomst van Christus waarnaar hij uitzielt. De dag brak aan toen Jezus geboren werd. Die dag eindigde toen Hij wegging. De nacht is hier, maar er zal opnieuw een dag aanbreken. Wanneer Jezus terugkomt, zal de zon weer zichtbaar zijn. De wereld zal dan niet, zoals nu, afhankelijk zijn van het licht van de maan, van het weerkaatste licht dat de gemeente geeft, maar wij zullen Hem kunnen zien zoals Hij is. De zon zal in volle kracht schijnen. Het zal volle dag zijn.

Maar wat gebeurt er voordat het volle dag is? Het licht van de dageraad wordt steeds helderder totdat het volle dag is. Er is een dageraad gaande. En misschien brengt Petrus dat in verband met iets wat zich in ons afspeelt. Zoals Spreuken 4:18 zegt:

Het pad van mensen die rechtvaardig leven is als het licht bij zonsopgang. Het wordt steeds helderder totdat het helemaal dag is.

Er komt iets in ons op. Er rijst iets op in ons hart. Wat is het? Het is de heerlijkheid van de Heere. Denk aan Jesaja 60:

Sta op, word verlicht, want uw licht komt en de heerlijkheid van de HEERE gaat over u op.

JESAJA 60:1

17

Christus krijgt gestalte in de gemeente

Paulus zegt dat de heerlijkheid van de Heere in ons te zien moet zijn.

Wij allen nu, die met onbedekt gezicht de heerlijkheid van de Heere als in een spiegel aanschouwen, worden van gedaante veranderd naar hetzelfde beeld, van heerlijkheid tot heerlijkheid, zoals dit door de Geest van de Heere bewerkt wordt.

2 KORINTHE 3:18

zegt 2 Korinthe 3:18. Paulus zegt in Romeinen 8, ik denk dat het vers 18 is:

Want ik ben ervan overtuigd dat het lijden van de tegenwoordige tijd niet opweegt tegen de heerlijkheid die aan ons geopenbaard zal worden.

ROMEINEN 8:18

Het beeld van Christus in ons.

De spreker redeneert hier vanuit de Engelse formulering van Romeinen 8:18: 'revealed in us', oftewel 'in ons geopenbaard'. De HSV formuleert 'aan ons geopenbaard'.

Ik weet niet precies wat ik hier van de woorden van Petrus moet denken. Het zijn unieke woorden. Hij gebruikt beeldspraak die elders in de Schrift voorkomt, maar niets anders in de Schrift lijkt helemaal op deze uitspraak.

En wij hebben het profetische woord, dat vast en zeker is, en u doet er goed aan daarop acht te slaan als op een lamp die schijnt in een duistere plaats, totdat de dag aanbreekt en de morgenster opgaat in uw hart.

2 PETRUS 1:19

En Christus, misschien. Het is zoals Paulus zei in Galaten 4:19:

mijn lieve kinderen, van wie ik opnieuw in barensnood ben totdat Christus gestalte in u krijgt.

GALATEN 4:19

Paulus beschrijft de groei van de gemeente zo:

totdat wij allen komen tot de eenheid van het geloof en van de kennis van de Zoon van God, tot een volwassen man, tot de maat van de grootte van de volheid van Christus,

EFEZE 4:13

En dus hoort de gemeente meer op Christus te gaan lijken.

Wanneer het licht steeds helderder wordt, zie je iets van de zon zelf, maar de zon is niet zichtbaar. Terwijl de dag nadert, weet ik niet wat ik van de woorden van Petrus moet denken, maar het klinkt alsof hij iets ziet wat in ons plaatsvindt, iets wat in de gemeente plaatsvindt naarmate het einde nadert. Niet dat we steeds verdorvener worden en steeds meer compromissen sluiten, maar dat ons pad steeds helderder wordt totdat het volle dag is. Steeds meer van de gelijkenis met Christus, steeds meer van de heerlijkheid van de Heere rijst op.

Deze begrippen zijn abstract. Als je dus zegt: ‘Wat bedoel je precies?’, moet ik zeggen dat ik niet precies weet wat ik bedoel. Ik weet niet precies wat Petrus bedoelt. Maar hij lijkt te spreken over onze afhankelijkheid van de Schriften als een licht dat ons tot die tijd licht geeft op een donkere plaats. Wanneer zullen de Schriften voor ons als licht overbodig zijn? Pas wanneer Jezus hier is. Ik zal de Schriften blijven volgen totdat Jezus verschijnt. Dan zullen we de Schriften niet nodig hebben; dan hebben we Hem. Maar hij zegt:

Totdat de dag aanbreekt en de morgenster opkomt in je hart.

Petrus heeft iets in gedachten wat hij niet nader uitlegt. Maar het klinkt alsof hij een heerlijk beeld voor ogen heeft van wat er in het hart en het leven van de gelovigen zal gebeuren naarmate het aanbreken van de dag dichterbij komt: dat de gemeente steeds meer op Hem gaat lijken voordat Jezus Zelf te zien is. Het licht van Christus wordt steeds meer zichtbaar naarmate het aanbreken van de dag dichterbij komt. Misschien zie ik meer dan Petrus zegt, maar ik vermoed dat ik minder zie. Ik vermoed dat hij eigenlijk op meer zinspeelt dan waar ik aan denk. Maar ik ben nieuwsgierig. Ik moet zeggen dat ik nieuwsgierig ben.

18

Persoonlijke uitleg en kerkelijk gezag

Nu zegt hij in vers 20:

„Dit allereerst wetend ...”

De spreker citeert ‘Knowing this first’. Hij verbindt deze woorden grammaticaal met het acht slaan op de profetie in het vorige vers. De HSV formuleert zelfstandig: ‘Dit moet u allereerst weten’.

Dat wil zeggen, dit houdt verband met het feit dat we acht slaan op de profetie, deze profetie van de Schrift waarop je er goed aan doet acht te slaan. Waarom zou ik daar acht op slaan? Omdat ik dit weet. Als je dit weet, zul je er acht op slaan:

Besef dat geen enkele profetie uit de Schrift voortkomt uit iemands eigen uitleg. Want profetieën zijn nooit voortgekomen uit wat mensen zelf wilden, maar mensen die aan God waren toegewijd, spraken onder leiding van de Heilige Geest.

Nu is deze uitspraak slecht uitgelegd:

„Geen enkele profetie uit de Schrift is van enige persoonlijke uitleg.”

De spreker bespreekt de Engelse formulering ‘No prophecy of Scripture is of any private interpretation’. Hij leest ‘is of’ als ‘is afkomstig van’: het gaat volgens hem om de oorsprong van profetie. De HSV formuleert anders: ‘geen enkele profetie van de Schrift een eigenmachtige uitleg toelaat’. De letterlijke Nederlandse weergave hierboven dient om zijn bespreking van de Engelse woorden te kunnen volgen.

Zoals het geformuleerd is, klinkt het, tenminste voor sommige mensen, alsof er staat: ‘Leg de Bijbel niet zelf uit. Die is niet bedoeld voor persoonlijke uitleg.’ Zo heeft de Rooms-Katholieke Kerk dit vers eeuwenlang gebruikt. Ze voerden in wezen aan dat de leek de Schrift niet moest lezen. Dat zou hem alleen maar in verwarring brengen. De Schriften moeten door geschoolde theologen worden behandeld. Er zijn te veel dingen die moeilijk te begrijpen zijn. Zei Petrus in hoofdstuk 3 immers niet dat sommige dingen die Paulus schreef moeilijk te begrijpen zijn? Zelfs Petrus vond ze blijkbaar moeilijk te begrijpen. Als Petrus dat al vond, wat moet de doorsnee sukkel, die gewoon een doodgewone christen is, dan beginnen wanneer hij die moeilijk te begrijpen dingen leest? Het is gevaarlijk. Dan krijg je allerlei ketterijen die de ronde doen.

Dus zei de Rooms-Katholieke Kerk: ‘Laat de kerk de Schrift voor je uitleggen. Laat de pausen en de bisschoppen je vertellen wat die betekent. Anders kom je in de problemen.’ En ter ondersteuning daarvan citeerden ze dit vers. Dit is een rooms-katholieke bewijstekst hiervoor: ‘Lees de Bijbel niet zelf. Die is niet bedoeld voor persoonlijke uitleg. Het is aan ambtsdragers om die voor je uit te leggen, kerkelijke ambtsdragers.’

19

Zelf de Bijbel lezen en uitleggen

Nu zijn protestanten het uiteraard niet eens met die katholieke opvatting daarover. Maar in sommige gevallen toch ook weer wel, heb ik gemerkt. Ze zijn het er allemaal over eens dat Luther het volste recht had om zelf de Bijbel te lezen en die anders uit te leggen dan de katholieken. Als hij dat niet had gedaan, zouden we geen Reformatie hebben gehad. En we zijn blij dat we die hebben gehad. Dus de Schrift anders uitleggen dan de rooms-katholieken deden, was duidelijk iets wat we in Luther en de andere hervormers waarderen. Maar nu we gereformeerde en protestantse kerkgenootschappen hebben, zeggen de leiders soms: 'Laat ons het denkwerk voor je doen.' Geloof het of niet, precies hetzelfde als wat de katholieken zeiden.

Ik weet niet of je ooit in zo'n gemeente hebt gezeten. Ik wel. Als je iets anders in de Schrift ziet dan wat hun kerkgenootschap leert, zeggen de voorgangers gewoon: 'Nou, de Schrift is niet bedoeld voor persoonlijke uitleg.'

Nu weten protestanten, wanneer ze proberen hier wijs uit te worden, vaak dat het protestantisme gelooft dat we zelf de Bijbel moeten lezen en bestuderen. En hoe zou je dat kunnen doen zonder te interpreteren? Hoe kun je iets lezen zonder het te interpreteren? Als je een krantenartikel leest, moet je de woorden interpreteren, wat ze betekenen, de zinsdelen. Als de schrijver beeldspraak gebruikt, moet je dat uitzoeken en vaststellen: 'Goed, dit is wat hij zegt.' Interpreteren doe je telkens wanneer je iets leest, als je het wilt begrijpen. Interpreteren is eigenlijk gewoon het proces waarbij je letters op een bladzijde omzet in begrippen die betekenis hebben, die met die letters bedoeld worden.

In gesprekken met Jehovah's Getuigen heb ik hen vaak horen zeggen: 'Wij interpreteren de Schrift niet; we nemen die gewoon letterlijk.' Nou, dat betekent dat je die letterlijk interpreteert. Het is nog steeds een interpretatie. Ik denk niet dat je dat doet, of soms denk ik dat je niet zo strikt letterlijk zou moeten zijn. Maar het is nu eenmaal zo dat er een proces nodig is dat interpreteren heet om gedrukte letters op een bladzijde om te zetten in gedachten en begrippen in je hoofd. Het kan zijn dat je er een

letterlijke interpretatie aan geeft, of een figuurlijke interpretatie, of een ander soort interpretatie, maar het is interpreteren. Hoe zou het iemand verboden kunnen worden om zelf de Schrift te interpreteren?

En dus is een van de benaderingen die mensen soms gebruiken die van de ‘eigenmachtige uitleg’. Soms vervangen protestanten dat door het woord ‘geïsoleerd’. Daarmee bedoelen ze dat je de Schrift niet in een geïsoleerde context moet uitleggen. Ofwel bedoelen ze dat je dat niet in je eentje moet doen, maar dat je het lichaam van Christus nodig hebt om je bij de uitleg te helpen. De uitleg van de Schrift is dan een gezamenlijke inspanning van het lichaam van Christus. Of soms bedoelen ze dat je geen enkele Schrifttekst afzonderlijk moet nemen en uitleggen zonder andere Schriftteksten erbij te betrekken. Je moet die in de context van de hele Bijbel nemen. Je legt dus geen enkele profetie van de Schrift uit, los van de verdere context in de Bijbel over dat onderwerp. Ik heb nu zo’n vier verschillende manieren besproken waarop mensen dit hebben opgevat. Ze zijn allemaal verkeerd, want Petrus heeft het niet over de vraag of het geoorloofd is om de Schrift uit te leggen. Hij heeft het niet over wie dat wel of niet zou moeten doen, of hoe ze die wel of niet zouden moeten uitleggen. Hij heeft het niet over het uitleggen van de Schrift. Hij zegt niet dat profetie ‘for anyone’s private interpretation’ is: bedoeld voor iemands persoonlijke uitleg. Hij zegt dat geen profetie ‘of any private interpretation’ is: afkomstig uit iemands eigen uitleg.

20

Profetie heeft een goddelijke oorsprong

Het Engelse ‘of’ betekent hier ‘afkomstig van’. Hij heeft het niet over wat je wel of niet met de Schrift zou moeten doen. Hij zegt waar de Schrift niet vandaan is gekomen.

[Vertalersnoot: Gregg bespreekt de Engelse formulering “no prophecy of Scripture is of any private interpretation”. Hij leest “is of” als een uitspraak over de oorsprong van profetie. De HSV formuleert dit anders: “dat geen enkele profetie van de Schrift een eigenmachtige uitleg toelaat”. De bovenstaande uitleg geeft zijn lezing van de Engelse tekst weer.]

Je ziet dat hij daar in het volgende vers meteen verder op ingaat. Hij zegt:

want de profetie is destijds niet voortgebracht door de wil van een mens,

2 PETRUS 1:21

Zo is die niet gekomen. Het was niet zo dat de profeet Jesaja zelf de dingen uitlegde op basis van de richting waarin hij dacht dat ze zouden gaan. Het is niet alsof Ezechiël of Jeremia keek hoe de dingen zich ontwikkelden en zei: 'Zoals ik het uitleg, denk ik dat het hierop zal uitlopen', en vervolgens zijn uitleg opschreef. Wat daar werd opgeschreven, was geen menselijke uitleg. In de uitspraak 'Geen enkele profetie uit de Schrift is van enige eigenmachtige uitleg' betekent het Engelse 'of' hier 'afkomstig van'. De profetie komt dus niet voort uit een menselijke uitleg, een eigen interpretatie van de schrijver. De vraag of je die zou moeten uitleggen, is dus helemaal niet aan de orde. Die wordt niet eens behandeld. De vraag is hier: waar kwam de Schrift vandaan?

Let erop dat hij zegt:

Besef dit om te beginnen.

En dat slaat op de uitspraak in het vorige vers:

Je moet goed op de profetieën letten, als op een licht dat schijnt.

Je slaat er acht op, terwijl je wat weet? Niet terwijl je weet dat je ze niet mag uitleggen. Terwijl je weet waar ze vandaan kwamen. Je slaat er acht op vanwege hun oorsprong. Je slaat er acht op omdat ze geen menselijke oorsprong hebben. Ze hebben een goddelijke oorsprong. Daarom sla je er acht op. Hoe zou de uitspraak: 'Terwijl je weet dat je de Schrift niet zelf mag uitleggen', deel kunnen uitmaken van de reden waarom je er licht in zou zoeken? Hij zegt dat je de Schriften als een licht volgt omdat je weet dat God die heeft geïnspireerd. Ze zijn niet afkomstig van iemands uitleg.

21

God spreekt door afgezonderde mensen

Dit is een heel bekende bewijstekst voor de inspiratie van de Schrift. De andere bekendste is natuurlijk 2 Timotheus 3, vers 16 en 17. In 2 Timotheus 3:16 zei Paulus:

Heel de Schrift is door God ingegeven en is nuttig om daarmee te onderwijzen, te weerleggen, te verbeteren en op te voeden in de rechtvaardigheid,

2 TIMOTHEÛS 3:16

Dus de hele Schrift is door God ingegeven, zegt Paulus. Petrus zegt hier iets vergelijkbaars:

want de profetie is destijds niet voortgebracht door de wil van een mens, maar heilige mensen van God, door de Heilige Geest gedreven, hebben gesproken.

2 PETRUS 1:21

Wanneer mensen zeggen, zoals sommige sceptici doen: ‘De Bijbel is maar door mensen geschreven’, dan is de eerste vraag: door wie zou je dan willen dat die geschreven was? Ik herinner me dat David Hunt vertelde dat hij tijdens zijn studie een sceptische docent had. En die docent zei: ‘Die dingen die Jezus zei, dat zijn maar de meningen van één man.’ Dave zei dat hij zijn hand opstak en zei: ‘Kun je me vertellen wiens meningen die dingen zijn die je ons vertelt? Waar komen jouw meningen vandaan? Van een engel? Van een buitenaardse geest of zo?’

Natuurlijk, wat ik je vertel is mijn mening. Ik ben een mens. En ja, de Schriften zijn door mensen geschreven, maar ze schreven niet zomaar hun meningen op. Iemand die zegt: ‘Ik geloof de Schrift niet, want die is maar door mensen geschreven’ — door wie wil je dan dat die geschreven is? Door vrouwen? Door chimpansees? Wie wil je dat deze dingen opschrijft? De vraag is niet wie de schrijver was die ze opschreef. De vraag is wie daarin Zijn gedachten tot uitdrukking brengt.

Er staat dat dit heilige mensen waren. Het waren niet zomaar mensen; het waren heilige mensen. Er is een verschil tussen een heilig mens en de gemiddelde mens. Het woord 'heilig' is eigenlijk bijna het tegenovergestelde van het woord 'gemiddeld'. De gemiddelde mens is een gewoon mens. Een heilig mens is door God voor Zichzelf afgezonderd van de gemiddelde mens, van het gewone. Alles wat heilig is, is door God afgezonderd. Dus de mensen die de Schriften schreven, waren door God voor die taak afgezonderd.

Of God maakte een goede keuze, of Hij maakte een slechte keuze, maar Hij maakte de keuze. Als je wilt zeggen dat God een slechte keuze maakte, dan kun je denken dat deze mannen niet bekwaam waren om Hem te vertegenwoordigen en op te schrijven wat Hij hun vertelde. Of je kunt wat redelijker zijn en zeggen dat God wist wie Hij kon vertrouwen. Hij koos de mannen die Hij wilde gebruiken. Hij zonderde hen af voor dat doel. Dit waren heilige mensen van God.

22

Meegevoerd door de Heilige Geest

Bovendien spraken ze terwijl ze door de Heilige Geest gedreven werden. Dit Griekse woord voor 'gedreven' betekent 'meegevoerd'. Meegevoerd door de Heilige Geest. Er wordt vaak op gewezen dat ditzelfde woord wordt gebruikt in Handelingen hoofdstuk 27, wanneer Paulus op het schip is en de storm op het schip beukt, en ze het scheepstuig overboord gooiden en de lading lichter maakten, enzovoort. Er staat dat ze werden meegevoerd.

En omdat het schip daardoor meegesleurd werd en de kop niet in de wind kon houden, gaven wij het op en dreven weg.

HANDELINGEN 27:15

Er staat dat het schip door de storm werd meegevoerd. Het idee is natuurlijk dat het schip niet bepaalde waar het naartoe ging. De storm bepaalde waar het naartoe ging. Ze werden meegevoerd zoals een schip in een storm door de kracht van de storm wordt meegevoerd. Hier staat hetzelfde werkwoord. Deze mannen spraken terwijl ze

werden meegevoerd door de Heilige Geest, door de wind van de Geest. Het was de Heilige Geest Die bepaalde wat ze zouden schrijven. Ze verzonnen dit niet zelf. Dit waren niet hun eigen persoonlijke meningen en interpretaties van dingen. Dit was wat God hun ingaf om te schrijven. Ze werden meegevoerd door de Geest, en ze waren heilige mannen.

Nu waren het wel mannen. En als je denkt dat ze daardoor niet in aanmerking komen, dan vraag ik, zoals ik al zei: van welke soort wezens zijn de opvattingen afkomstig waarop jij vertrouwt? Waar kwam de atheïstische filosofie vandaan? Of de boeddhistische of de hindoeïstische? Zijn die geschriften niet afkomstig van mensen? Is Richard Dawkins geen mens? Waarom hechten mensen geloof aan wat hij te zeggen heeft? Hij is maar een mens. Het is alleen maar door een mens geschreven. En hij is geen heilige man. En hij wordt niet meegevoerd door de Heilige Geest.

Er is allerlei literatuur waarin opvattingen worden verwoord die van mij vragen dat ik ze geloof en trouw volg. Geef mij dan maar altijd de dingen die geschreven zijn door heilige mannen die door de Heilige Geest werden gedreven. Die verkies ik boven de geschriften van mensen die maar gewone mensen zijn, die niet door de Heilige Geest worden gedreven en meestal alleen maar door hun eigen onwetendheid en hun eigen vooroordelen worden gedreven. Of misschien zijn ze niet zo onwetend, maar nog steeds niet geïnspireerd. Petrus zegt dus dat we de Schriften trouw moeten volgen, in het besef dat ze door God geïnspireerd zijn.

23

Gods gesproken en opgeschreven Woord

Nu noemt Petrus, om het technisch nauwkeurig te zeggen, niet specifiek de geschreven Schriften, hoewel hij die zeker in gedachten heeft. Hij heeft het eigenlijk over het profetische woord, dat natuurlijk al werd uitgesproken voordat het werd opgeschreven. Jesaja sprak zijn profetie mondeling uit. Jeremia ook. Ze spraken hun profetieën uit. En hij zegt in vers 21 wel specifiek:

maar heilige mensen van God, door de Heilige Geest gedreven, hebben gesproken.

2 PETRUS 1:21

Strikt genomen zegt hij niet dat ze schreven terwijl ze door de Heilige Geest werden gedreven, maar dat ze spraken.

Wat ze spraken, werd echter opgeschreven, naar we aannemen door bekwame schrijvers of zelfs later door henzelf. De vraag of de geschreven Schriften het Woord van God zijn, maakt hier dus voor het betoog geen verschil. Welnu, ze waren het Woord van God dat door de mond van de profeten werd gesproken. En voor zover ze nauwkeurig werden opgeschreven zoals ze werden uitgesproken, is er hier geen probleem. De geschreven Schriften zijn niet zozeer het Woord van God als wel het op schrift gestelde Woord van God. Het Woord van God kwam door de mond van de profeten. Die woorden werden opgeschreven, op schrift gesteld. En zo hebben we het op schrift gestelde Woord van God, zouden we kunnen zeggen. Dat is wat we de Schrift noemen.

Maar waar het om gaat, is dat Petrus niet eens zozeer de nadruk legt op het schrijven, maar op het spreken: dat God mensen, heilige mannen, als Zijn spreekbuizen gebruikte. Zijn Heilige Geest dreef hen, bewoog hun gedachten, beïnvloedde wat ze geloofden en zeiden. En dus is wat ze zeiden betrouwbaar. Het komt van God, niet van de mens. En daarop ligt de nadruk in die laatste twee verzen van dit hoofdstuk.

Nu zul je in hoofdstuk 2 zien dat hij begint met te zeggen:

Maar er zijn ook valse profeten onder het volk geweest, zoals er ook onder u valse leraars zullen zijn, die heimelijk verderfelijke afwijkingen in de leer zullen invoeren. Daarmee verloochenen zij zelfs de Heere, Die hen gekocht heeft, en brengen zij een snel verderf over zichzelf.

2 PETRUS 2:1

Dat wil zeggen, we hebben het over de ware profeten gehad. De heilige profeten, de heilige mannen van God, spraken terwijl ze door de Heilige Geest werden gedreven. Maar zij waren niet de enige profeten in Israël. Er waren ook valse profeten. Op dezelfde manier, zegt hij, zullen er onder jullie valse leraren zijn.

En vervolgens gaat hij verder met de beschrijving daarvan.

Maar zo maakt hij de overgang van het einde van hoofdstuk 1 naar hoofdstuk 2. Ik heb het gehad over de profeten die de ware profeten zijn. Welnu, er waren ook valse profeten. En je moet oppassen voor mensen, want niet iedereen die zegt dat hij een profeet of een leraar is, is dat ook echt of is betrouwbaar. En daarom geeft hij in hoofdstuk 2 manieren om de valse leraren te herkennen.

Om verder te lezen

Alle bijbelteksten die in deze lezing aan bod komen, in de volgorde waarin ze gebruikt zijn.

- 2 Petrus 1:16
- 2 Petrus 1:16-21
- Mattheüs 17:5
- Mattheüs 17:4
- Markus 9:6
- Mattheüs 16:27-28
- Mattheüs 17:1
- Mattheüs 16:28

- Mattheüs 10:23
- Johannes 14:15-18
- Openbaring 2:5
- Jesaja 19:1
- 2 Petrus 1:17
- Markus 9:3
- 2 Petrus 1:19
- Psalmen 119:105
- Psalmen 119:130
- Openbaring 22:16
- Jesaja 60:1
- Lukas 1:78
- Jesaja 9:1
- Mattheüs 4:13
- Mattheüs 4:14
- Mattheüs 4:15-16
- Johannes 9:5
- Mattheüs 5:14
- Romeinen 13:12
- Spreuken 4:18
- 2 Korinthe 3:18
- Romeinen 8:18
- Galaten 4:19
- Efeze 4:13
- 2 Petrus 1:21
- 2 Timotheüs 3:16
- Handelingen 27:15
- 2 Petrus 2:1

Lezing © Steve Gregg / The Narrow Path. Nederlandse vertaling © 2026 Vers voor Vers. De bijbeltekst in deze uitgave is ontleend aan de Bijbel in de Herziene Statenvertaling, © 2010/2016 Stichting HSV.